

Posudek na diplomovou práci Michala Ulvra „Občané Spojených států amerických a vznik „atmosféry strachu“ ve 20. století. (Příspěvek ke studiu americké společnosti v době přeměny USA na supervelmoc)“, Praha 2006, 138 stran rkp., + DVD.

Michal Ulvr se rozhodl zpracovat téma u nás a dokonce i v zahraničí zatím nepříliš zpracované, a to vznik „atmosféry strachu“ v USA na počátku jaderné éry – tj. ve 40. a 50. letech 20. století. Ve Spojených státech se jednalo o velmi rozporuplné období, tj. o léta počátků masové kultury, jež se vyznačovala zvyšováním životní úrovně středních vrstev, na straně jedné a dobu rasových konfliktů a především atomové bomby, jež, jak Ulvr správně tvrdí, ovlivňovala americkou společnost až do konce studené války, na straně druhé.

Diplomat rozdělil práci do šesti kapitol. V první analyzoval počátky, vznik a bezprostřední následky paniky způsobené vysíláním pořadu Orsona Wellese „Válka světů“, jejíž děj Welles, oproti slavné knižní předloze, umístil do tehdejších Spojených států. Druhá kapitola, nazvaná „Nukleární společnost“, se věnuje počátkům jaderného věku. Ulvr se v ní v krátkosti zamýšlí nad zahájením výroby atomové bomby a nad jejím prvním vojenským nasazením. Dále důkladně analyzuje rozhodnutí o použití „Bomby“ proti Japonsku a věnuje se rovněž bezprostředním důsledkům náletu na Hirošimu a Nakasaki, následným „pocitům viny“, reakci americké společnosti a propagačním a výchovným filmům s nukleární tematikou. Ve třetí kapitole Ulvr analyzoval dopad literárního žánru science fiction na vytváření „atmosféry strachu“. Zpracoval přitom literaturu, filmy, ale také časopisy tohoto žánru. Ve čtvrté kapitole se věnoval pozorováním Kenneta Arnolda a počátkem „ufománie“. Pátá kapitola je analýzou strachu z komunistického nebezpečí jako jednoho z prvků „atmosféry strachu“ obecně, analýzou vzniku protikomunistické nálady v americké společnosti a jejího využití senátorem J. R. McCarthym. V poslední šesté kapitole Ulvr analyzoval dopad televize na americkou společnost.

Diplomová práce Michala Ulvra je v mnoha ohledech výjimečná. Diplomant postavil práci nejen – tradičně – na „tištěných“ pramenech a odborné literatuře, ale především na analýze dobových filmových snímků, rozhlasových vysílání a internetových zdrojů. Nebojím se tvrdit, že se mu podařilo vytvořit u nás průkopnickou práci na téma strachu v USA, která si v době „amerického století“ svým významem i dopadem nejen na americkou společnost podobné zpracování zasloužila. Velmi oceňuji, že diplomat ke své diplomové práci přiložil

DVD s ukázkami dokumentů, o nichž píše: DVD je tak integrální součástí práce, bez něj je naopak jenom „poloviční“.

Diplomová práce Michala Ulvra splňuje po obsahové i formální stránce (stylistická a jazyková úroveň práce je velmi slušná) všechny nároky kladené na diplomovou práci, a proto ji doporučuji k úspěšné obhajobě: po případném dopracování – zejména v oblasti zařazení tématu do širšího politického a společenského kontextu – navrhuji předložit práci jako práci rigorózní.

Navrhované hodnocení: **v ý b o r n ý**

V Praze, 11. září 2006

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'M. Kovář', with a checkmark above it.

Doc. PhDr. Martin Kovář, Ph.D.

Ústav světových dějin, UK FF Praha